

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izjema nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. Za oznanila plačuje se od štiritopne petivrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Pogreb cesarice Elizabete.

Storjena je tudi zadnja pot! Včeraj popoldne, ob solnčnem zatonu, položili so v mračno rakev dunajskega kapucinskega samostana zemske ostanke tako kruto umorjene vladarice k večnemu počitku.

Potrta žalosti, krvavečega srca, izkazali so narodi habsburške monarhije s oji umrli cesarici zadnjo čast ter poslali za njo v hladni grob zadnji pozdrav.

Celih štiriinštirideset let je pokojna vladarica nosila blestečo, a težko cesarsko krono. Kakor jasen angelj z višav je prišla mej avstrijske narode in jih vse objela s svojo osrečujočo ljubeznijo. Ni posezala v razvoj svetovnih in državnih razmer, ni se vtikala v velike in male boje držav, narodov in stanov, samo dobrote je sipala s polnimi rokami, kamorkoli je stopila, samo tolažila in osrečevala je ljudi, kjerkoli se je prikazala.

Z iskreno ljubeznijo, s čutili najsrčneje hvaležnosti in najiskreneje udanosti so avstrijski narodi gledali na svojo cesarico in z upravičenim ponosom so jo smatrali za jedno tistih redkih vzvišenih bitij, katera se rodé tako redkokdaj in ki vse oplemenitijo, česar se dotaknejo.

Avstrijski narodi se zavedajo šele zdaj, kolika nesreča jih je zadela s tem, da jim je nemila usoda tako nagloma vzela cesarico, šele zdaj, ko stoje ob rakvi, v kateri počiva vladarica, spoznavajo prav, kaj so izgubili tisti hip, ko je blazen hudodelec zabodel morilno orodje v prsa najplemenitejše žene.

V zgodovini našega veka odkazano bode mučenici na cesarskem prestolu posebno odlično mesto. Njeno ime se sicer ne boče imenovalo tam, koder se bodo naštevale imena tistih žen, katere so — dobro ali zlo — mogočno uplivala na usodo držav in narodov ter posezale v njihov razvoj, ali ime cesarice Elizabete bode bliščalo tam, kjer se bodo imenovala najboljše matere, najvernejše soproge, veledušne podpornice znanostij in umetnostij, zaščitnice sirot, siromakov in bolnikov in mučenice v kraljevskem plašču.

Mati zemlja je vzela včeraj v svoje osrčje cesarico avstrijsko. V hladni rakvi tihega samostana, tam, kjer je našla že dolga vrsta členov habsburško-lotarinške rodovine večni mir in pokoj, tam počiva sedaj tudi mati avstrijskih narodov, kateri je bilo sojeno toliko bridkega gorja v življenju in tako tragična smrt.

Z bridko žalostjo spremljevali so ljubljeno cesarico vsi narodi širne monarhije na njenem zadnjem potu, vsi ohranijo v zvesti ljubezni njeno podobo in njene neštivilne dobrote in vsi kličejo s solznimi očmi:

Blagoslovljen bodi Tvoj spomin vedno in vedno!

* * *

Pred pogrebom.

Včeraj, teden dnij po atentatu na cesarico, odprla so se vrata kapucinskega samostana, v katerem najde umrla vladarica zadnji počitek.

Vsa država je hitela, da izkaže cesarici poslednjo čast.

Zbral se je na Dunaju cel kongres tujih vladarjev in princev ter odposlancev raznih vladarskih hiš. Že na vse zgodaj, ko se je bilo komaj začelo daniti, prišli so ljudje, da si zagotové prostor, s katerega bi si lahko ogledali sprevod. Bilo jih je na tisoče in tisoče iz vseh krajev širne monarhije, iz vseh stanov. Le malokateremu je bilo sojeno, da je videl redko žalostno svečanost in mej temi je bilo največ tacib, kateri so morali z dragim denarjem to plačati. Drage volje so ljudje plačevali po 100 gld. za jedno okno in našli so se ljudje, ki so plačali celo 500 gld. za jeden balkon.

Bil je krasen jesenski dan. Točno ob 12. uri popoldne zapustilo je vojaštvo svoja domovanja, da zapre ulice, po katerih se je pozneje pomikal sprevod in v katerih je bilo zbranega nebroj ljudstva. Pred kapucinsko cerkvijo, kjer je bil prostor pripravljen za dostojanstvenike in za častniški zbor, napravili so vojaki krog. Po vseh ulicah od cesarskega dvorca do kapucinske cerkve so bila vsa okna in vsi balkoni s črnim suknom ovita. Pri vseh je bilo zbranih mnogo ljudi. Prodajalnice so bile zaprte.

Ob 3. uri popoldne so se na prostoru, določenem zanje, zbrali tajni svetniki, ministri in drugi državni in dvorni dostojanstveniki, najvišji cerkveni dostojanstveniki, predsedstvo gospodske zbornice — knez Wandischgraetz, knez Auersperg, grof Hoyos, — predsedstvo poslanske zbornice — dr. pl. Fuchs, dr. Ferjančič, Lupul — ter deputacije in poslanci iz posameznih dežel, župan dr. Lueger in oba njegova namestnika. Civilistov je bilo malo. Največ je bilo uniform. Posebno slikovita je bila ta skupina, ker je bilo vmes mnogo ogerskih magnatskih in poljskih velikaških kostumov in ker so bili cerkveni dostojanstveniki vsi v vijoličastih in škrlatistih ornatih.

Pred Avguštinsko cerkvijo je bil zbran deželni odbor nižjeavstrijski, dvorni svetniki in ministerski uradniki.

Izmej političnih oseb je bilo videti: bivšega ministerskega predsednika grofa Kazimirja Badenija, deželnega maršala gališkega, grofa Stanislava Badenija, državne poslance v tava Javorskega, grofa Dzieduszyckiego, vit. Abrahamoviča, dr. Stronskega, dr. Pacaka, Ribiča, župana krakovskega, lvovskega, praškega z deputacijo petih členov, dalje ljubljanskega župana Hribarja, deželnega glavarja kranjskega, Detelo, namestnika deželnega glavarja štajerskega dr. Sernca in še mnogo drugih.

Ob 3/4 zbrani so bili vsi povabljeni. Tisti, katerim je bil po njih dostojanstvu odločen prostor v cerkvi, zbrali so se bili tamkaj že prej. Generaliteta je stala ravno nasproti kapucinski cerkvi. Točno ob 4. uri se je začelo vojaško povelje „Schultert“ in točno takrat je cesar pri stranskih vratih zapustil cesarski dvorec z nemškim cesarjem Viljemom in se odpeljal z ekvipažo, v katero sta bila vprežena dva črna konja, v cerkev.

Sprevod.

Ob 4. uri so v dvorni cerkvi, kjer je cesarica ležala na mrtvaškem odru, dvignili štirje dvorni lakaji krsto in jo po še jedenkratnem blagoslovljenju nesli na mrtvaški voz, v katerega je bilo upreženih osem parov konj. Potem se je sprevod začel pomikati proti kapucinskemu samostanu.

Pred sprevedom je jahala eskadrona konjenikov. Ob mrtvaškem vozu šli so na vsaki strani štirje dvorni lakaji in štirje dečki plemiči z gorečimi plamenicami. Na desni strani je šlo šest gardov-arcierov in šest gardov-trabantov. Na levi strani šest ogerskih telesnih gardov in ogerskih gardov-konjenikov. Za mrtvaškim vozom so stopali gardi-arcieri in ogerski gardi konjeniki. Za njimi je stopala stotinja pešakov; sprevod pa je zaključila eskadrona konjenikov.

Čim se je začel sprevod pomikati, nastopila je dvorna straža, zadelni so bobni in vojaška zastava se je pred mrtvo cesarico nagnila do tal. Sprevod je šel počasi čez notranji dvorni trg proti kapucinskemu samostanu. Koder se je pomikal, vladala je grobna tihota in marsikako oko je bilo solzno. Zunaj cesarskega dvorca stopil je pred sprevod križenosec, kateremu so sledili ubožci, dekleta in dečki iz sirotišnic in vsakovrstni redovniki in redovnice. Vsi ti so se morali pred kapucinsko cerkvijo umakniti v stransko ulico.

* * *

V kapucinski cerkvi.

Cesar je bil pri stranskih vratih z nemškim cesarjem Viljemom vstopil v cerkev. Za njim sta stopili nadvojvodinja Gizela in Valerija, zakriti s tancicama, ki sta segali do tal. Cesar ju je tolažil, odkazal cesarju Viljemu zanj določeni prostor in je potem stopil v molilno klop, katera je bila zanj pripravljena.

Ko je sprevod dospel pred cerkvena vrata, dvignili so krsto raz mrtvaški voz in jo nesli v cerkev. Pred krsto je stopal kardinal nadškof dr. Gruscha z vso dunajsko duhovščino, krsti pa so sledili najvišja dvorna dama grofinja Harrach in dvornik grof Bellegarde, katerima so sledili komorniki in dvorne dame pokojne cesarice.

Katafalk ni stal, kakor je sicer navada sredi cerkve, ampak blizu glavnega oltarja, kraj cesarjeve molitvene klopi. Mej katafalkom in velikim oltarjem je bil postavljen velikanski zlat svečnik. Vsa cerkev je bila drapirana s črnim suknom, v katero so bili všiti beli križci, tudi tla so bila črna in pregrnena.

Tuji vladarji, člani cesarski rodbine in odposlanci so bili razvrščeni po sorodstvu in po svojem dostojanstvu. Najbližje cesarja je bila nadvojvodinja Elizabeta Marija, poleg nje princezinja Gizela z možem, princem Leopoldom bavarskim, potem princ Jurij bavarski, nadvojvodinja Marija Valerija in njen soprog, nadvojvoda Salvator. Sledili so potem: nadvojvodi Ludovik Viktor in Josip Avgust, vojvoda Karol Teodor bavarski (brat cesarice), vojvodinja Marija Josipina bavarska, vojvodinja Elizabeta bavarska, vojvodinja Marija bavarska, vojvoda Ludovik bavarski, vojvoda Kristof bavarski, vojvoda Sigfrid bavarski, knez Thurn-Taxis, nemški cesar Viljem, bavarski princ-regent Luitpold, kralj saksonski Albreht, rumunski kralj Karol, srbski kralj Aleksander, italijanski prestolonaslednik, princ Umberto, veliki knez Aleksej, nadvojvoda Fran Ferdinand d'Est, nadvojvoda Oton, nadvojvodinja Marija Josipina, nadvojvoda Ferdinand Karol, nadvojvodinja Marija Terezija, drugi mlajši nadvojvode in nadvojvodinje, nadvojvoda Rainer, grški prestolonaslednik, bolgarski knez Ferdinand in črnogorski prestolonaslednik, princ Danilo.

Ko je bila krsta postavljena na določeno mesto, jo je kardinal dr. Gruscha blagoslovil, kar je trajalo le malo časa. Cesar je stal ves čas in se držal vojaško pokonci, roke je imel sklenjene v molitev. Ko so zadoneli glasovi „Miserere a“ in „Libere“, zganil se je cesar, princesinja Gizela in nadvojvodinja Valerija pa sta začeli glasno jokati; pri zadnjih besedah: requiem aeternam requiescat in pace se tudi cesar ni mogel premagovati in debele solze so mu zalile obraz.

Potem je prišel najžalostnejši trenotek. Dvignili so krsto, da jo poneso v rakev kapucinskega samostana. Cesar je težko stopajoč šel prvi za krsto. Njemu so sledili — kar v programu ni bilo določeno — njegova zeta in svak, vojvoda Karol Teodor bavarski. Zadnje blagoslovljenje je trajalo jako dolgo. Šele po 15 minutah vrnil se je cesar zopet v cerkev. Poznalo se mu je na obeh, da je mnogo

jokal. Priklonil se je proti vsem, ki so cesarici izkazali poslednjo čast, potem je stopil k cesarju Viljemu, se tudi njemu priklonil in z njim vred zapustil cerkev. Cesarjema so sledili drugi udeležniki spreveda, na kar se je tudi ljudstvo jelo razhajati.

* * *

Žalovanje v Ljubljani.

Ljubljansko prebivalstvo, vedno zvesto in z ljubeznijo udano vladajoči cesarski rodovini, je grozna smrt cesarice navdalo z najiskrenejšo žalostjo in vse je hitelo, da izrazi presvetlemu vladarju globoko sožalje.

Občinski svet se je podvihal, da kar najslovesnejše kondolira cesarju na nesreči, katera je zadela njega in z njim vso državo in vse narode, ter je naročil županu, da položi na krsto pokojne cesarice v imenu mesta ljubljanskega srebrn venec.

Po vzgledu občinskega sveta ravnale so se vse druge korporacije, prebivalstvo pa je razobesilo črne zastave, da na ta način izrazi svoja čutila.

Včeraj popoldne, na dan pogreba, bila so ali celi popoldan ali vsaj nekaj ur zaprte vse trgovine, vse delavnice in vsi javni lokali. Počivalo je vse delo, vse mesto je imelo praznično lice, po vseh ulicah so gorele električne luči in vse je hitelo v stolno cerkev, molit za mrtvo cesarico.

V stolni cerkvi je bil pred velikim altarjem postavljen katafalk, okrašen z avstrijskimi grbi. Na vrhu, ob spodnjem koncu, je stala cesarska krona, poleg katere je ležalo cesarsko žezlo in je visel red zlatega runa. Nekoliko nižje, na desni in levi strani, sta stali dve drugi kroni.

Še pred 4. uro popoldne jele so se zbirati številne množice ljudstva in koj na to prikorakali so paroma v dolgih vrstah, praznično opravljeni in s črnimi trakovi na rokah, delavci in delavke vseh tukajšnjih tovarniških in večjih obrtnijskih podjetij in sicer pod osebnim vodstvom svojih delodajalcev. Samo delavskega ljudstva se je zbralo nad 3000 oseb.

Kanonik Flis je v ginljivem govoru izrazil občno sožalje na smrti preblage cesarice, na kar so se začele molitve za cesarico, katerim je sledila molitev za cesarja.

Po odhodu delavcev in delavk zbralo se je meščanstvo — vse v žalni obleki — v stolni cerkvi in v tihih molitvah, mej katerimi so zvonili vsi ljubljanski zvonovi, priporočalo milosti večnega sodnika svojo umrlo cesarico.

Najnovejše vesti.

Danes zjutraj smo prejeli naslednje brzjavke:

Dunaj 18. septembra. Poročila raznih listov, da je bil v Št. Vidu ob Glinici na Koroškem aretovan anarhist Pizzi, kateri je po došli obvestilih nameraval atentat na italijanskega prestolonaslednika, so po uradnih poizvedbah neosnovana.

Dunaj 18. septembra. Načelniki klubov nemških obrstrukcijskih strank sklicani so na dan 23. septembra na posvetovanje o položaji.

Dunaj 18. septembra. Jutri dopoldne imeli bodo zaupniki desničarskih strank: dr. pl. Fuchs, dr. Ebenhoch, baron Dipauli, dr. Ferjančič, vitez Jaworski, grof Dzieduszicki, vitez Bilinski, dr. Stransky, dr. Pacak in pl. Lupul važno posvetovanje o političnem položaji.

Pariz 18. septembra. (Oficijalno). Ministerski svet je pooblastil pravosodnega ministra Sarriena, da skliče v pravosodnem ministerstvu obstoječo komisijo, da začne revizijo Dreyfusove zadeve.

Pariz 18. septembra. Vojni minister Zurlinden je zapustil sejo ministerskega sveta, še predno je isti sklenil revizijo. Trdi se, da odstopijo Zurlinden in še dva druga ministra. Pred elizejsko palačo je bila zbrana mnogoštevilna množica, katera je delomo klicala vive Brisson, deloma pa demonstrirala proti ministerstvu. Pravosodni minister Sarrien je gospoj Dreyfuss baje dovolil, da sme svojemu možu brzjavno sporočiti sklenjeno revizijo.

Pariz 18. septembra. Vojni minister general Zurlinden je ministerskemu predsedniku Brissonu naznanil, da ga je studiranje Dreyfusovih aktov prepričalo o Dreyfusovi krivdi, da se mu zdi jed no primerno, da ostane obsodba v veljavi in da demisijonira, ker se ministerski svet njegovemu mnenju ni pridružil.